

Περιεχόμενα

Πρόλογος και ευχαριστίες	7
Εισαγωγικό σημείωμα	9
1 Η ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	17
1.1 Η κινηματογραφική εικόνα	17
1.1.1 Το κάδρο	18
1.1.2 Το πλάνο	19
1.1.3 Σκηνή, σεκάνς	22
1.1.4 Οι γωνίες λήψης	23
1.1.5 Η κίνηση της μηχανής	25
1.1.6 Η εστιακή απόσταση	26
1.2 Το μοντάζ	26
1.2.1 Τα κατ (cut)	28
1.2.2 Ο ρυθμός	28
1.2.3 Χώρος	29
1.2.4 Χρόνος	29
1.2.5 Μοντάζ ατραξιόν	30
1.2.6 Βασικές αρχές του μοντάζ	30
1.3 Οι φωτισμοί	31
1.4 Τα σκηνικά, το ντεκόρ	33
1.5 Τα κοστούμια, το μακιγιάζ	34
1.6 Η ηθοποιία	35
1.7 Ο ήχος	35
1.8 Το σενάριο	37
1.8.1 Η συγγραφή του σεναρίου	38
1.8.2 Η εικονογράφηση του σεναρίου (storyboard)	39
2 Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΩΣ ΠΟΛΥΠΤΥΧΟ ΑΓΑΘΟ	43
3 ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ & ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ:	
ΣΥΝΤΟΜΟ ΣΧΟΛΙΟ	45
4 Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ	49
4.1 Διαδρομές της κινηματογραφικής παιδικής ηλικίας	49
4.2 Παιδική ηλικία: κινηματογραφικό είδος ή ματιά;	55

4.3	Η αγαπημένη παιδική ηλικία του κινηματογράφου	56
4.4	Η συνάντηση του θεατή με την παιδική ηλικία	58
4.5	Η καταγωγή των ιστοριών για την παιδική ηλικία	60
4.6	Θέματα και αφηγηματικά σχήματα του κινηματογράφου της παιδικής ηλικίας	63
4.6.1	Τα θέματα	64
4.6.1.1	Το πένθος, η απώλεια	64
4.6.1.2	Οι συγκρούσεις και οι διαμάχες	69
4.6.1.3	Η εξάρτηση	74
4.6.1.4	Φυγή και ελευθερία	76
4.6.1.5	Η φιλία και ο έρωτας	78
4.6.1.6	Το μοχθηρό παιδί: βία, ωμότητα και παιδική ηλικία	79
4.6.1.7	Ο φόβος	82
4.6.1.8	Οι πιο πιστοί σύντροφοι της παιδικής ηλικίας	84
4.6.1.9	Το θαυμαστό και το φανταστικό στοιχείο, η νοσταλγία ...	86
4.6.2	Τα αφηγηματικά σχήματα	89
4.6.2.1	Οι ταινίες ενηλικίωσης ή ωρίμανσης	89
4.6.2.2	Οι σχέσεις των παιδιών: «παρεϊστικές» ιστορίες	102
4.6.2.3	Οι σχέσεις των παιδιών: το δίδυμο ή ντουέτο	111
4.6.3	Συμπεράσματα	120
5	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	126
5.1	Περί ετερότητας και επιστημονικής φαντασίας	126
5.2	Η προσέγγιση	128
5.2.1	Ο άνθρωπος που ζάρωνε (The Incredible Shrinking Man, 1957) ..	128
5.2.1.1	Πριν από την προβολή	130
5.2.1.2	Κατά τη διάρκεια της προβολής	130
5.2.1.3	Μετά από την προβολή	131
5.2.1.4	Προεκτάσεις και συζήτηση	134
5.2.2	Το παιδί με τα πράσινα μαλλιά (The Boy with Green Hair, 1947) ..	134
5.2.3	Wall-E (2008)	135
6	ΟΚΤΩ μικρά ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	137
6.1	Εργαστήρι «Κάδρα και οπτικές γωνίες»	137
6.2	Εργαστήρι «Το αντικείμενο»	137
6.3	Εργαστήρι «Το πορτρέτο του άλλου»	138
6.4	Εργαστήρι «Πορτρέτο Κουλέσοφ»	138
6.5	Εργαστήρι «Voice off screen/voix off»	138
6.6	Εργαστήρι «Στιγμές από την παιδική ηλικία»	139
6.7	Εργαστήρι «Φωτόγραμμα»	141
6.8	Εργαστήρι «Τα μαγικά του σινεμά»	141

7 ΤΡΕΙΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ,	
ΤΡΕΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥΣ	145
7.1 Nanook of the North (Ο Νανούκ του Βορρά)	145
7.1.1 Πριν από την προβολή	146
7.1.2 Μετά από την προβολή	146
7.1.2.1 Η ετερότητα. Νανούκ, μια ύπαρξη διαφορετική από «εμάς»	146
7.1.2.2 Η ταυτότητα. Νανούκ, μια ύπαρξη σαν «εμάς»	147
7.1.2.3 Η εξερεύνηση ενός κινηματογραφικού είδους: το ντοκιμαντέρ	147
7.1.2.4 Νανούκ, μια βωβή ταινία σε άσπρο και μαύρο	147
7.1.2.5 Η μουσική	147
7.1.2.6 Τα κόλπα και τα gags: τα κωμικά στοιχεία	148
7.1.2.7 Η εικόνα	148
7.1.2.8 Γιατί δε λιώνει το ιγκλού;	148
7.2 The Circus (Το τσίρκο)	149
7.2.1 Πριν από την προβολή	149
7.2.2 Μετά από την προβολή	150
7.2.2.1 Ο χώρος: το τσίρκο (οι άνθρωποι, τα ζώα)	150
7.2.2.2 Ο χρόνος: η πλοκή	150
7.2.2.3 Τα gags	150
7.2.2.4 Τα πρόσωπα της ταινίας	151
7.2.2.5 Το τσίρκο, ένας κόσμος σε κύκλους	151
7.2.2.6 Το τσίρκο του Τσάπλιν, ένα βουβό περιβάλλον;	152
7.2.2.7 Η θεματική της ταινίας	152
7.2.2.8 Η μουσική της ταινίας	153
7.2.3 Προεκτάσεις στις εικαστικές τέχνες, τον κινηματογράφο, τη λογοτεχνία και αλλού.	155
7.3 Ladri di biciclette (Ο κλέφτης ποδηλάτων)	156
7.3.1 Πριν από την προβολή	157
7.3.2 Μετά από την προβολή	157
7.3.2.1 Το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο της ταινίας	158
7.3.2.2 Η σημασία του ποδηλάτου	158
7.3.2.3 Η σχέση του πατέρα με το γιο και η εικόνα της οικογένειας	159
7.3.2.4 Η πλοκή και ο χρόνος της αφήγησης	162
7.3.2.5 Η σκηνή στο εστιατόριο: δύο ξεχωριστοί κόσμοι	164
7.3.2.6 Η αφίσα της Τζιλντα: μια ταινία μέσα στην ταινία	165
7.3.3 Προεκτάσεις δημιουργικής γραφής	166
7.3.4 Προεκτάσεις στις εικαστικές τέχνες, τη λογοτεχνία, τη μουσική και τον κινηματογράφο	166
7.3.5 Μικρά εργαστήρια εικόνας	170

7.3.5.1	Με τον τρόπο του Κουλέσοφ	170
7.3.5.2	Σχολικές διαδρομές	171
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ		175
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι		
450 αξιοσημείωτες ταινίες για την παιδική ηλικία από όλο τον κόσμο		177
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ		
Καρτέλες επεξεργασίας των τριών ταινιών		197
ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ		
Ευρετήριο ταινιών		211
Ευρετήριο ονομάτων		219
Ευρετήριο όρων		221